

Osa 7: Kestävä kehitys ja yritysvastuu

Yritystoiminnan suunnittelu, 15 osp

Toimittaneet Hanna Järvisalo, työryhmä Tuija Takala ja Laura Hyvärinen

VIERKO 2 <https://www.keuda.fi/keuda/hankkeet/vierko-2/>

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ
UNDERSVINGS- OCH KULTURMINISTERIET

Sisällys

1. Sanoja.....	3
2. Kestävä kehitys ja vastuullisuus	7
3. Kestävä kehitys: ekologinen, taloudellinen ja sosiaalinen vastuu	8
4. Miten yritys voi olla vastuullinen	13
5. Vastuullisuus on kilpailukeino ja osa brändiä.....	16
6. Kestävä kehitys ja yritysvastuu liiketoimintasuunnitelmaan	17
Lähteet	

1. Sanoja

energia	Ihminen käyttää energiaa lämmitykseen, liikenteeseen ja yritystoimintaan.
uusiutuva energia	Energia on uusiutuvaa ja uusiutumaton.
uusiutumaton energia	Uusiutuvaa energiaa tulee lisää, eli se uusiutuu, esimerkiksi:
fossiiliset polttoaineet	<ul style="list-style-type: none"> • aurinko • tuuli • vesi • maan lämpö • puu • jäte. <p>Uusiutuva energia on luonnon kannalta parempaa kuin energia, joka ei uusiudu eli uusiutumaton energia.</p> <p>Uusiutumaton energiaa ei tule lisää, eli se ei uusiudu.</p> <p>Fossiiliset polttoaineet ovat uusiutumattomia, esimerkiksi</p> <ul style="list-style-type: none"> • öljy • hiili • maakaasu • kivihiili • turve.
energiatehokas	Energia, joka kuluttaa vähän luontoa ja säästää luontoa.

<p>hiilidioksidipäästöt</p> <p>päästöt</p>	<p>Ihmiset, yhteisöt ja yritykset päästävät luontoon</p> <ul style="list-style-type: none"> • energiaa • aineita • säteilyä • valoa • melua • hajuja. <p>Ne haittaavat ympäristöä ja terveyttä.</p> <p>Suurimmat päästöt aiheuttavat fossiiliset polttoaineet, esimerkiksi</p> <ul style="list-style-type: none"> • öljy • maakaasu • kivihiili. <p>Silloin ilmakehään pääsee hiilidioksidia, ja se lisää maapallon lämpötilaa.</p> <p>Hiilidioksidin määrää lisäävät myös</p> <ul style="list-style-type: none"> • liikenne • teollisuus • metsien hakkuut.
<p>kestävyys</p>	<p>= kestävä kehitys ja kestävä tulevaisuus</p> <p>Huomaa:</p> <p>Sana "kestävyys" tarkoittaa myös muuta, kun se tarkoittaa elämää yleensä, ei vain kestävää kehitystä, Esimerkiksi se tarkoittaa, että asia tai ihminen jaksaa räsitystä, on sitkeä ja sisukas.</p>

<p>kestävä kehitys</p> <p>kestävän kehityksen osa-alueet</p> <p>kestävä tulevaisuus</p>	<p>Kestävä kehitys tarkoittaa, että suojelemme luontoa ja pidämme huolta toisistamme nyt ja tulevaisuudessa.</p> <p>Ihmiset ottavat huomioon kaikessa toiminnassa kestävän kehityksen osa-alueet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ekologinen: luonto ja ympäristö voivat hyvin ja säilyvät. • taloudellinen: yhteiskuntien ja ihmisten talous voi hyvin, niin että luonto säilyy ja ympäristö voi hyvin. • sosiaalinen: yhteiskuntien ja ihmisten hyvinvointi säilyy. • kulttuurinen: kulttuurit säilyvät. Kulttuurinen usein yhdistyy sosiaaliseen kestäväan kehitykseen. <p>Kestävä tulevaisuus tarkoittaa samaa kuin kestävä kehitys. Tarkoituksena on, että kunnioitamme ja säästämme luontoa.</p>
<p>kiertotalous</p>	<p>Ihmiset, yhteisöt ja yritykset käyttävät tuotteita niin kauan kuin on mahdollista:</p> <ul style="list-style-type: none"> • jakavat • vuokraavat • käyttävät uudelleen • kierrättävät. <p>Se vähentää jätettä ja säästää luonnonvaroja.</p>

luonnonvarat	<p>Kaikki luonnossa, jota ihminen käyttää</p> <ul style="list-style-type: none"> • energiana • raaka-aineina • ravintona.
resurssit	<p>Esimerkiksi raha, aika, energia, materiaalit, ihmisten työ.</p>
vastuullisuus vastuullinen	<p>Vastuullisuus tarkoittaa, että valtiot, yritykset, yhteisöt ja ihmiset lisäävät kestävää kehitystä.</p> <p>Huomaa: Sana ”<i>vastuullisuus</i>” tarkoittaa myös muuta, kun se tarkoittaa elämää yleensä, ei vain kestävää kehitystä, esimerkiksi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Olemme luotettavia ja teemme, mitä lupamme. - Ihminen tietää, että hänen täytyy hoitaa asiat.
ylikulutus	<p>Valtiot, yritykset, yhteisöt ja ihmiset kuluttavat liikaa luontoa ja luonnonvaroja.</p>
ympäristöystävällinen	<p>Tuote, palvelu tai toiminta säästää luontoa ja vähentää päästöjä ja jätettä.</p>
yrittäjävastuu	<p>Yritys toimii vastuullisesti ja ottaa huomioon toiminnassa kestävän kehityksen ja tulevaisuuden.</p>

2. Kestävä kehitys ja vastuullisuus

Kestävä kehitys tarkoittaa sitä, että ihmisillä, eläimillä ja ympäristöllä on hyvä elää nyt ja tulevaisuudessa. Kestävä kehitys säästää ympäristöä ja suojelee ihmisiä.

Kestävän kehityksen tavoite on, että

- luonnonvarat säilyvät
- maapallolla voi elää hyvin myös tulevaisuudessa
- ihmiset voivat hyvin
- yhteiskunnassa on rauha ja hyvä elää.

Vastuullisuus tarkoittaa sitä, että yritykset ja kuluttajat valitsevat asioita, jotka ovat hyviä ympäristölle ja ihmisille.

Vastuullinen yritys ottaa huomioon sen, miten yrityksen toiminta vaikuttaa ympäristöön ja yhteiskuntaan. Vastuullinen toiminta tarkoittaa eettistä ja reilua toimintaa.

Kuluttaja on ihminen, joka ostaa yritykseltä tuotteita tai palvelua. Vastuullinen kuluttaja haluaa ostaa yritykseltä, joka on vastuullinen.

3. Kestävä kehitys: ekologinen, taloudellinen ja sosiaalinen vastuu

Kestävä kehitys voidaan jakaa

kolmeen osa-alueeseen:

- ekologinen
- taloudellinen
- sosiaalinen.

Sosiaaliseen kestäväan kehitykseen

on yhdistetty *kulttuurinen kestävä kehitys*.

Vastuullinen yritys huomioi
kestävän kehityksen osa-alueet.

Ekologinen vastuu eli vastuu ympäristöstä

Sana ekologinen viittaa ympäristöön.

Ekologinen kestävyys tarkoittaa sitä,
että kaikki pitävät huolta, että

- luonnonvarat riittävät
- eläimet ja kasvit voivat hyvin
- ilmakehä, vesistöt,
maaperä ja kallioperät
voivat hyvin.

Ylikulutus ja päästöt ovat
uhka ympäristölle.

Ekologinen vastuu tarkoittaa,
että yritys haluaa pitää huolta ympäristöstä:

esimerkiksi vähentää ylikulutusta ja päästöjä.

Yritys yrittää toimia niin,
että sen toiminta haittaa
mahdollisimman vähän ympäristöä.

Ympäristölle vastuullinen yritys ottaa huomioon:

- Miten yritys voi torjua ilmastonmuutosta?
- Mikä on yrityksen hiilijalanjälki
ja miten se voisi olla pienempi?
- Miten yritys yrittää säästää luonnonvaroja?
- Miten yritys kierrättää?
- Miten yritys huomioi kiertotalouden?
- Miten tuotteen tai palvelun elinkaari olisi ekologinen?
- Miten yritys seuraa ja raportoi vastuuta ympäristöstä?

Taloudellinen vastuu

Taloudellinen vastuu tarkoittaa,
että yritys ottaa kestäväen kehityksen huomioon
myös taloudessa.

Yritys tekee päätökset niin,
että se ei vahingoita ympäristöä
tai yhteiskuntaa.

Yrityksen toiminta ei kuluta turhaan
yhteiskunnan resursseja,
eli esimerkiksi raaka-aineita.

Taloudellisesti vastuullinen yritys
ottaa huomioon esimerkiksi seuraavia asioita:

- **Palkanmaksu:**
Työntekijät saavat työstään reilun palkan.

Työntekijä saa palkan päivänä,
joka on sovittu palkkapäiväksi.

- **Työllistäminen:**

Yritys työllistää ihmisiä,
jolloin yhteiskunnan talous paranee.

- **Verot:**

Yritys maksaa verot,
jotka sen kuuluu maksaa.

- **Kannattavuus ja kilpailukyky:**

Yritys pyrkii siihen,
että sen toiminta on kannattavaa niin,
ettei se yritys samalla vahingoita
ympäristöä tai yhteiskuntaa.
Silloin ihmisillä on työtä myös jatkossa.

- **Korruption ehkäisy:**

Yritys ei osallistu korruptioon
eli esimerkiksi yritä lahjoa viranomaisia.

- **Yrityksen idea:**

Yrityksen tuote tai palvelu on sellainen,
joka ratkaisee kestävän kehityksen ongelmaa.
Yrityksen palvelu voi esimerkiksi auttaa
toista yritystä säästämään resursseja.

Sosiaalinen vastuu eli vastuu yhteisöstä ja ihmisistä

Sana sosiaalinen viittaa yhteisöön:
muihin ihmisiin.

Sosiaalinen vastuu tarkoittaa sitä,
että yritys

- tietää, että sen toiminta vaikuttaa yhteisöön
- toimii eettisesti,
eli toiminta tekee hyvää ihmisille ja yhteisölle.

Sosiaalinen vastuu tarkoittaa sitä,
että toiminta on reilua ja oikeudenmukaista ihmisille.

Silloin yritys ottaa huomioon esimerkiksi seuraavia asioita:

- **Henkilöstön koulutus:**
Työntekijät osaavat tehdä työnsä
ja voivat kehittää osaamistaan.
- **Työehdot:**
Yritys noudattaa reiluja työehtoja.
Niitä ovat esimerkiksi
palkka, työaika ja lomat.
- **Työturvallisuus:**
Töissä on turvallista.
- **Työhyvinvointi:**
Työntekijät voivat hyvin työssä.
Työ ei lisää pahoinvointia.
- **Toimittajaketjujen työolot:**
Yritys ei osta palveluita tai tuotteita yritykseltä,
jossa työntekijällä ei ole esimerkiksi

reilut työehdot
tai turvallinen työympäristö.

- **Ihmisoikeudet:**

Yritys kunnioittaa ihmisoikeuksia
ja toimii sen mukaan.

- **Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus:**

Yritys kohtelee työntekijöitä
tasa-arvoisesti ja yhdenvertaisesti.

4. Miten yritys voi olla vastuullinen

Yritys voi yrittää olla vastuullinen eri tavoin.

Kuvassa on joitain esimerkkejä.

- **Yrityksen tuote on ympäristöystävällinen:**
Yritys voi valmistaa tuotteita, jotka tehty ympäristölle hyvistä materiaaleista eli ympäristöystävällisistä materiaaleista. Yritys voi valmistaa tuotteet myös materiaalista, jotka on kierrätetty. Tuotteet on lisäksi helppo kierrättää.
- **Yritys säästää energiaa:**
Yritys käyttää uusiutuvaa energiaa. Uusiutuvaa energiaa on esimerkiksi aurinko- tai tuulivoima.

Lisäksi yrityksen työntekijät miettivät, miten yritys toimii niin, että se käyttää mahdollisimman vähän energiaa.

- **Yritys on hyvä työnantaja:**

Yritys huolehtii,
että työntekijällä on töissä turvallista
ja työntekijä saa reilun palkan.

Työnantaja voi ottaa vastuuta yhteiskunnassa myös niin,
että palkkaa harjoittelijan.

Harjoittelija saa työkokemusta
ja hänen on helpompi saada töitä myöhemmin.

Vastuullinen, hyvä työnantaja noudattaa lakia.

Suomessa laki määrää,
että ketään ei saa syrjiä työssä.

Vastuullisessa työpaikassa työntekijät ovat yhdenvertaisia.

Se tarkoittaa,

että työnantaja ei saa asettaa työntekijöitä eriarvoiseen
asemaan

- iän
- alkuperän,
- kansalaisuuden,
- kielen
- uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen
- poliittisen toiminnan, ammattiyhdistystoiminnan
- perhesuhteiden
- terveydentilan, vammaisuuden
- seksuaalisen suuntautumisen
- sukupuolen tai
- muun henkilöön liittyvän syyn perusteella.

Esimerkiksi työnhakijan nimi tai sukupuoli ei saa vaikuttaa
siihen,

kuka pääsee työhaastatteluun.

- **Yritys auttaa muita yrityksiä samalla alueella:**

Yritys voi ostaa raaka-aineita läheltä.

Silloin lähialueen talous voi hyvin,
koska alueen yritykset saavat rahaa.

Tuotteita ei tarvitse tuoda kaukaa,
kun ostaa läheltä.

- **Yritys aiheuttaa vain vähän hiilidioksidipäästöjä:**

Yritys haluaa olla vähähiilinen
eli tehdä vain vähän hiilidioksidipäästöjä.

Yritys voi vähentää hiilidioksidipäästöjä.

Yritys voi esimerkiksi ostaa tuotteet läheltä.

Tavaran kuljettaminen esimerkiksi
kuluttaa energiaa ja lisää hiilidioksidipäästöjä.

- **Yritys yrittää ratkaista ongelman yhteiskunnassa:**

Yrityksen tavoite on
ratkaista asia yhteiskunnassa.

Esimerkiksi yrittäjä ajattelee,
että vaatteita on maailmassa liikaa
ja ei ole hyvä tehdä turhaan uusia vaatteita.

Yritys haluaa ratkaista ongelman.

Siksi yritys myy vain kierrätettyjä vaatteita,
koska uusia vaatteita valmistetaan liikaa.

5. Vastuullisuus on kilpailukeino ja osa brändiä

Asiakas voi haluta ostaa yritykseltä,
joka on vastuullinen.

Vastuullisuus on myös tapa,
jolla yritys voi erottautua toisista yrityksistä.

Se on siis yksi kilpailukeino.

Asiakas voi ajatella,
että hän haluaa ostaa yritykseltä,
koska se toimii vastuullisesti.

Vastuullisuus on osa markkinointia,

koska se voi lisätä myyntiä.

Siksi vastuullisuus on asia,
josta yritys haluaa kertoa asiakkaalle.

Vastuullisuudesta voi kertoa esimerkiksi
yrityksen verkkosivuilla.

Monet yritykset julkaisevat raportin (vastuullisuusraportti).

Vastuullisuudesta voi kertoa myös niin,
että yritys hakee tuotteelle **sertifikaatin**.

Sertifikaatti on todistus siitä,
että tuote tai palvelu on tietynlainen.
Yritys saa käyttää ympäristömerkkiä,
kun se on saanut sertifikaatin

Esimerkiksi se voi olla todistus siitä,
että tuote on valmistettu Suomessa
tai työllistää ihmisiä Suomessa (Avainlippu-merkki).

[Katso lisää esimerkkejä ympäristö- ja energiamerkeistä
Kuluttajaliiton sivuilta.](#)

6. Kestävä kehitys ja yritysvastuu liiketoimintasuunnitelmaan

Kirjoita liiketoimintasuunnitelmaan

1. Sosiaalinen vastuu eli vastuu yhteisöstä ja ihmisistä

Miten yritys ottaa huomioon esimerkiksi seuraavia asioita:

- henkilöstön koulutus
- työturvallisuus
- työhyvinvointi
- toimittajaketjujen työolot
- ihmisoikeudet
- tasa-arvo ja yhdenvertaisuus
- seuranta ja raportointi?

2. Ekologinen vastuu eli vastuu ympäristöstä

Miten yritys ottaa huomioon seuraavia asioita:

- ilmastonmuutoksen torjunta, hiilijalanjälki
- luonnonvarojen säästäminen, kierrätys, kiertotalouden hyödyntäminen
- tuotteen tai palvelun elinkaaren arviointi
- seuranta ja raportointi?

3. Taloudellinen vastuu

Miten yritys ottaa huomioon esimerkiksi seuraavia asioita:

- palkanmaksu
- työllistäminen
- verot
- kannattavuus ja kilpailukyky
- korruption ehkäisy
- seuranta ja raportointi?

Lähteet

Helsinki Business College. Kestävän kehityksen edistäminen
1 osp. <https://keke.bc.fi/Kestava-kehitys/suomi/>. Viitattu 19.12.2025.

SYKLI. Kestävän kehityksen käänökortit. <https://sykli.fi/tyokalu-ja-julkaisu/kestavan-kehityksen-selkeakieliset-sanastokortit/>. Viitattu 19.12.2025.

Työ- ja elinkeinoministeriö s.a. Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvo työelämässä.
Luettavissa: [Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo työelämässä - Työ- ja elinkeinoministeriö](#). Viitattu 19.12.2025.

Yrittäjät s.a. Yritysvastuu.
<https://www.yrittajat.fi/tietopankki/liiketoiminta/yritysvastuu/>. Viitattu 19.12.2025.

Tämä materiaali on tuotettu VIERKO 2-hankkeessa vuosina 2025–2027.

VIERKO on toteutettu Opetus- ja kulttuuriministeriön vuonna 2024 myöntämällä ammatillisen koulutuksen strategiarahoituksella.

VIERKO on seitsemänkymmenen (71) koulutuksen järjestäjän yhteisponnistus.
Työtä on koordinoanut Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä Keuda.

Hankkeessa on kehitetty vieraskielisen koulutuksen laatua ja kotimaisten kielten opetuksen tarjontaa ammatillisessa koulutuksessa.

Lisätietoa:

<https://www.keuda.fi/keuda/hankkeet/vierko-2>

Oppimateriaalien CC-lisenssi:

[CC BY-SA 4.0 Deed](#) | [Nimeä-JaaSamoin 4.0 Kansainvälinen](#) | [Creative Commons](#)